

СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 4,36, 21,43, 20,07;
Віцебск — 4,18, 21,41, 17,23;
Магілёў — 4,26, 21,32, 17,08;
Гомель — 4,32, 21,21, 16,49;
Гродна — 4,53, 21,57, 17,04;
Брэст — 5,03, 21,48, 16,43.

МЕСЯЦ:

Поўня 15 чэрвеня.

ІМЯНЫНЫ:

Кляўдзія, Паўла, Дзяніс, Паў-
лы, Дамітрыя, Лук'яна;
Аліны, Юстыны.

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

16 ЧЭРВЕНЯ 1992 г.
аўторак, № 119 [21897]

● цана 1 рубель

ВОЗГАДАЎ ВОЗГАДАЎ

ВІЗІТ В. КЕБІЧА У ШВЕЙЦАРЫЮ

16 чэрвеня Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Вячаслаў Кебіч адбыўся з дэлегацыяй у Швейцарыю. У якасці ганаровага госця ён прыме ўдзел у чарговай сесіі Міжнароднай арганізацыі працы, якая адбудзецца ў Жэневе. Гэта першы выпадак за амаль саракагадоў перыяд членства нашай рэспублікі ў МАП, калі адзін з вышэйшых кіраўнікоў Беларусі запрашаны для ўдзелу ў выступленні на пленарным пасяджэнні сесіі гэтай арганізацыі.

Выступленне В. Кебіча чакаеца 17 чэрвеня. Плянуюцца таксама сустрэчы і перагаворы беларускага прэм'ера з кіраўніцтвам аддзялення Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у Жэневе, іншых важных устаноў ААН, прадстаўніцтваў буйнейшых кампаній і банкаў Швейцарыі.

Затым Вячаслаў Кебіч прыме ўдзел у рабоце міжнароднага тэма-сінпозіума «Еўрапейскі дом», які праводзіцца няўрадавай арганізацыяй «Форум універсал» у горадзе Крам-Мунтан. На ім цэнтральнае месца займюць пытанні аб становішчы ў краінах СНД, ходзе ажыццяўлення ў іх эканамічных ре-

форм, праблем інтэграцыі гэтых краін у сусветную гаспадарчую дзейнасць. Для ўдзелу ў рабоце сінпозіума запрашаны кіраўнікі ўсходне- і захаднеўрапейскіх дзяржаў, Еўрапейскага эканамічнага супольніцтва, міжнародных фінансавых устаноў, уключаючы МВФ, МБРР, ЕБРР. Дэлегацыя колы на форуме будзе прадстаўлена кіраўніцтвам больш як 200 буйнейшых карпарацый, аб'яднаняў, гандлёва-эканамічных кампаній і банкаў. Удзел беларускай дэлегацыі ў сінпозіуме будзе выкарыстаны для ўсталявання і развіцця кантактаў з дзяржаўнымі дзеячамі, прадстаўніцтвамі свету бізнесу, вядучымі акадэмічнымі, асямленымі патэнцыяльнымі інвестарамі і партнёрамі з магчымасцямі ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва ў цікавых навінах.

У састане дэлегацыі міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь П. Краўчанка, намеснік старшын Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь В. Радомскі, іншыя афіцыйныя асобы.

Служба інфармацыі
Савета Міністраў
Рэспублікі Беларусь

ЛЕПШ ПОЗНА, ЧЫМ НІКОМ

ЖЛОБІН. (У. Перкіяў). Тут пабывалі прадстаўнікі міжнароднай неўрадавай арганізацыі ЮНЕСКО. Мэта іх візіту — выбар месца для будаўніцтва адзінага ў рэспубліцы рабіліцка-цэнтральнага цэнтра псіхалагічнай адаптацыі насельніцтва, якое пацярпела ад чарнобыльскай катастрофы.

Мяркуючы, што будаўніцтва пачнецца ў гарадскім пасёлку Страшын сёлета ў жніўні і закончыцца праз год. На ўзвядзенне гэтага важнага аб'екта базавыя адпаведна 35 тысяч долараў ЗША. Практычныя работы ўжо робяць французскія спецыялісты. Замежжы паставіць неабходнае медыцынскае абсталяванне і на пачатку работ цэнтра забяспечыць усю яго медыкадаўрабавую дзейнасць. У далейшым жа абсталяваць цэнтр будуюць спецыялісты нашай рэспублікі. Падарункі ўжо і генапрадукцыя — мясцовыя будзённы № 40. З выпадку гэтага чарнобыльцы кажучы: лепш позна, чым ніколі!

Гэта гісторыя пачалася паўтара года назад, калі ў сістэме Гродзенскага аблспажыўсаюза стварылі новую структуру — камерцыйны цэнтр. Задумкі былі выдатныя. Маўляў, вось яна, тая палачка-выручалачка, дзякуючы якой у вобласці ракой пацярпелі дэфіцытнымі тавары, сярэвіна, абсталяванне.

ЖЫЦЦЁ І КРАХ «БЕЛАРУСКАГА ГАНДЛЮ»,

АБО ЯК КІРУЮЧЫЯ АСОБЫ З ГРОДЗЕНСКАГА АБЛСПАЖЫўСАЮЗА ПРЫВАТЫЗАВАЛІ... КААПЕРАТЫўНУЮ УЛАСНАСЦЬ

ШТО АБЯЦАЛІ «НАВАТАРЫ»...

Гэта гісторыя пачалася паўтара года назад, калі ў сістэме Гродзенскага аблспажыўсаюза стварылі новую структуру — камерцыйны цэнтр. Задумкі былі выдатныя. Маўляў, вось яна, тая палачка-выручалачка, дзякуючы якой у вобласці ракой пацярпелі дэфіцытнымі тавары, сярэвіна, абсталяванне.

Што гэта азначала на практыцы? А тое, што ўсё паток імпартных тавараў, якія раней паступалі на міжрайбазы вобласці, раптам пераклучылі на камерцыйны цэнтр. Такім чынам, палец аб палец не стукнуўшы, ён атрымаў у сваё кіраванне гандлёва-апрацоўчы сувязь. І адразу ж стварылася бачны высокай эфектыўнасці работы камерцыйнага цэнтра. Так, летась яны атрымалі 670 тысяч рублёў прыбытку, прычым на падаткі і іншыя расходы накіравалі 85 тысяч, а астатнюю суму накіравалі сабе.

Даволі хутка цэнтр стаў цесна пад крылом аўтогава аб'яднання аблспажыўсаюза, і ён пераходзіў на самастойны баланс, а яго дырэктар М. Бобрык атрымаў права перадаваць падпісваць усе разліковыя дакументы. Яшчэ крыху — і чарговым новаўвядзеннем Гродзенскага гарадзянскага рэгістра камерцыйнага цэнтра як... дзяржаўнага (?!). Арыентацыя на рэжым (толькі надзеянае рэжыме прызналі лямальным — Б. П.). Падзея, без перабоўшання, унікальная. І не толькі таму, што калектыву цэнтра нават не абмяркоўваў пытанне аб пераходзе на арыент. Галоўны пераходзе ў інышым. Дзе ж

гэта відава, каб фірма, створаная выключна на кааператывнай аснове, раптам стала дзяржаўным прадпрыемствам, працягваючы з'яўляцца адным з падраздзяленняў аблспажыўсаюза?

Вось ён, першы крок да ажыццяўлення кааператывнай уласнасці. Але асноўны падзея пачаў разгортвацца ў пачатку сёлета года. 30 студзеня 5 з 11 членаў праўлення аблспажыўсаюза (толькі 4-а адсутнасці кворуму іх рашэнні неправамоцныя) вырашаюць «пагадзіцца з пратаколам сходу арандатараў камерцыйнага цэнтра (пратакола няма... Б. П.) і прапаноўваць аўтогава гандлёвага аб'яднання аб лівідцы камерцыйнага цэнтра...» І тут жа стварэцца вытворча-гандлёвая фірма «Беларускі гандаль», якая захапіла ўсе сродкі камерцыйнага цэнтра (амаль 4 мільёны рублёў).

Акрамя таго, па распараджэнню дырэктара аўтогава аб'яднання аблспажыўсаюза А. Квашніна фірма невядома за якая заслугі атрымала і іншую кааператывную уласнасць. Ды ж якую! У магазіне «Скумка» на партгэнтэлі пераходзе «Брузгі» проста вы-

ВЫГАДНЫ АБМЕН 3 БАЛГАРАМІ

Долгатырміновае пагадненне на пастаўку рухавікоў балгарскай фірме «Балканкар» заключылі мінскія матарабудаўнікі. У суседнюю краіну ўжо адпраўлена 500, а да канца года туды паступіць яшчэ столькі ж гэтых вузлов. Узамен па бартэрнаму пагадненню балгары пачалі паставіць аўта- і электраапаратуру, электракары і іншую грузавую машыну, якая ўзвес свет. А самае галоўнае — у перспектыве матарабудаўнікі будуць рабіць зборку балгарскіх машын непасрэдна ў сябе на заводзе. Партнёры згадзіліся за мінскія рухавікі паставіць сюды камплектуючы вырабы для зборкі машын, якія зараз даводзіцца купляць за мяжой па цане 13 тысяч долараў. Выпуск аўтаапаратуры чыкаў матары мае намер пачаць у наступным годзе на вытворчых магутнасцях філіяла ў Стоўбцах.

Алег ПРАЦЬКО.

ЖЫЛІ-БЫЛІ ДЗЕД З УНУКАМ...

— Гэта тая прафесія, аб якой я марыў з дзяцінства, — кажа Мікалай Сінічэ пра свой штодзёны клопат. Яго сямейная гаспадарка з'явілася на Валожыншчыне нядаўна. Да гэтага Мікалай вучыўся ў агульнай сярэдняй школе, быў афіцэрам Савецкай Арміі. Але мара пра самастойную працу на зямлі з часам узлажыла перк. І калі ў вайну выйшаў у вайну, стаў хлэбаробам. На зямлю яму пачулі што не нарта пашчаваць: дзілі ўсяго 11 гектараў, ды і тая з надобч. Цяпер уся плошча старанна апрацавана, засеяна бульбай, ячмеем, грэчкай. Сярод набытай тэхнікі асцы і вайсковая — набылі спісаную. У гэтым фанцы сцяг сімвалізаваў расійскіх працэнтраву вярнуўшы хлэбац на роднае поле, да дзядавай хаты, і тая тэхніка, што служыла вайска, дагэту, цяпер працуе на хлэбароба. Як гаворыць Мікалай, іх зрэшты толькі першымі крокамі. Тавар будаваў для трактараў і машын. На гэту патрабу ў раіне абшчыны перадаць выпрацаваны кар'ер. Траба пагаспадарску распарадзіцца старэйшай сямалкай налі дзедавай хатой (там жа на дзе таям выдатныя ўмячэнні і памычкі). Сяліску — і рыбу развядзеш. А ішчэ прадумаваць, як найбольш эфектыўна развядзеш прыжымну-ноў-трусой, нішч прымычшы ў старым хлыве. Падмацаваць жа ўсе задумкі крадзітам у банку — грошы аб ім патрэбны маладой гаспадарцы.

— Можа таму ладзіцца справа, што сёньні добры даражыні? — пытаецца ў Мікалая, маючы на ўвазе яго 90-гадовага дзеда Івана Герасімавіча.

— Безумоўна, — адказвае малады фермер і з гонарам падкрэслівае: у гэтай-небудзь справе на падворку з гэтым дзедам не можны малады паспрацаваць дэпо.

Яўген ПЯСЕЦІН.

Не хапае толькі алімпійскага медаля

Пінчанка Ірына Леанчук атрымала афіцыйнае запрашэнне на ўдзел у Алімпійскіх гульнях. Незвычайна лёс спартсменкі. Яна нарадзілася ў Івацэвічах (без левых кісці), але гэта не перашкоды ёй актыўна займацца спортам — лёгкай атлетыкай. Прычым Леанчук паказвае высокія вынікі і ў бегу на кароткіх дыстанцыях, і ў скачках у вышыню, і ў даўжыню, і ў кіданні камяля. Імя Ірыны добра вядома не толькі ў Беларусі. Яна — пераможца чэмпіяната было-

га СССР сярод інвалідаў, заваявала чатыры вышэйшыя ўзнагароды на адкрытым чэмпіянаце ЗША. Некалькі дзеяў Ірына перамагла на адборачных спаборніцтвах спартсменаў краін СНД у Бранску, і заваявала права прадстаўляць Садружнасць у Барселоне на пераадымпійскіх гульнях, якія традыцыйна праводзіцца ў Івацэвічах. У яе калекцыі — 20 медалёў вышэйшай пробы — пакуль што не хапае алімпійскай узнагароды.

Па конях!

ГРОДНА (Б. Пракопчык). Ва ўмовах дэфіцыту на аўтамабілі і гаруе многіх у рэспубліцы, магчыма, зацікавіць пачынанне гродзенскай міліцыі. А пачалося з таго, што дзесяць неабыхавых да коней міліцыянераў прабылі ўрокі верховой язды ў конна-спартывнай школе калгаса «Камунар» Навагрудскага раёна. Да таго ж, гэта гаспадарка зрабіла ўспраўдліва ўнутраныя справы вельмі каштоўны на сённяшні час падарункі — перадала

даўх пародзістых коней. Падзяліліся з міліцыяй коньмі таксама калгасы імя Леніна, «Суботнікі» і «Трабні» Іўеўскага, эксперыментальна база «Ніва» Ліскага раёна.

І вось у абласным цэнтры на дзяржаўства па ахове грамадскага парадку ўпершыню выйшаў конны патруль. Яго маршруты пралягаюць па ўскраінах горада над Нёманам, навакольных дачных масіваў, будаўнічых плошчак, месцах масавага адпачынку.

Зноў вакол рэфэрэндуму

Як паведамылася, Прэзідыум Вярхоўнага Савета Беларусі прыняў рашэнне ўключыць пытанне аб правядзенні рэспубліканскага рэфэрэндуму ў праект парадку дня чарговай сесіі Вярхоўнага Савета.

Разам з тым у апошні час у друку паўсюль дасягнулі публікацыі, у якіх іх аўтары бачалі ў гэтым рашэнні парушэнне Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндум) у Рэспубліцы Беларусь».

Прэс-служба Вярхоўнага Савета напісала пракаментаваць сітуацыю.

І. ЛІХАЧ сакратар Цэнтральнай камісіі па рэфэрэндуму Рэспублікі Беларусь: — Наша камісія завяршыла першы этап сваёй работы — дакументы і заключэнне аб выніках праверкі падпісных лістоў рэспубліканскага рэфэрэндуму перададзены ў Вярхоўны Савет. Цалкам абгрунтаваны і логічныя рашэнні, якія рашэнне Прэзідыума прапавізаць народам дэпутатам разгледзець пытанне аб правядзенні рэфэрэндуму на чарговай сесіі Вярхоўнага Савета рэспублікі. Лічу, што яно поўнасьцю адпавядае Закону «Аб народным галасаванні (рэферэндум) у Рэспубліцы Беларусь». І ў камісіі няма прычын пратэставаць супраць гэтага.

Спаўраджэнне, што Вярхоўны Савет павінен толькі назі-

аб рэфэрэндуме будзе вынесена на чарговую сесію, які гэта і прадугледжана законам.

Так, у чынаў Прэзідыума былі сумненні ў правамоцнасці прапанаванага Цэнтральнай камісіяй па рэфэрэндуму заключэння. І справа не ў тым, што Вярхоўны Савет нібыта «судзіць аб рэфэрэндуму». У нас сёньні шэраг сур'ёзных прэтэнзій да камісіі. Па-першае, некарэктна сфармулявана пытанне, якое прапануецца галасаваць. Лічу, што члены Цэнтральнай выбарчай камісіі павінны быць у пэўнай ступені адказныя за тое, што Вярхоўны Савет, якія ўказваюць на мінагазначнасць фармулёўкі. Па-другое, дапушчана непатрабавальнасць да правільнасці афармлення падпісных лістоў. Але ўсё ж на пасяджэнні Прэзідыума было вырашана абараніць правы ініцыятывы рэфэрэндуму.

Згодна з Законам аб народным галасаванні, Вярхоўны Савет можа прымаць рашэнне аб характары рэфэрэндуму — кансультатыўнага або абавязкова, аб фармулёўцы пытання, вынісанага на галасаванне, аб тэрмінах правядзення рэфэрэндуму і г. д. Дарэчы, да нас у камісію паступіла прашэнне ад дэмакратычных партый, якія маюць права заканадаўчай ініцыятывы, дадаткова вынесці на рэфэрэндум пытанне аб утварэнні ў Беларусі прэзідэнцкага кіравання. Магчыма, гэтыя прапановы таксама будуць разгледжаны чарговай сесіяй.

Нам усім трэба вучыцца пазбягаць сабе. Палітыкі, якія ставяць сабе ў выключнае становішча, маючы асабістае права на ініцыіу і трактуею закон так, як ім выгада, даюць дрэнны ўрок. Ці варта тады скардзіцца на нізкую самавядомасць народа, узровень жа палітычнай культуры народных дэпутатаў мае на людзей прамы ўплыў.

Р. ВАСІЛЕВІЧ, загадчык аддзела па пытаннях заканадаўства і правапарадку Вярхоўнага Савета рэспублікі.

БІЛЕТ № 000001

Як паведаміў Цэнтральны камітэт Саюза моладзі Беларусі, у маладзёвую групу пры ЦК СМБ перададзены членскі білет гэтай маладзёжнай арганізацыі пад № 000001. А вучанца СШ № 56 г. Гомеля Ліза Баравікова атрымала білет СМБ № 000002. На блізе няма былой камсамольскай сімвалікі, у ім не трэба будзе адзначаць плату членскай узношч. Усёго з пачатку года ў СМБ уступіла больш за 1.000 чалавек, у асноўным школьнікі. Паступова па ўсёй Беларусі прайдзе пера-рэгістрацыя членаў былога ЛКСМБ, і тым, хто выршыць астацтва ў новай маладзёжнай арганізацыі, таксама атрымаюць білеты.

ВОЗГАДАС

Ад Камітэта па Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры

ТВАРМ ДА НАСТАЎНІКА

Наспеў час для распрацоўкі і прыняцця спецыяльнай дзяржаўнай праграмы па матэрыяльна-тэхнічнаму забеспячэнню навукова-даследчых арганізацый. Да такой высновы прыйшоў Гомельскі гарадскі Савет народных дэпутатаў і даручыў сваім выканкому звярнуцца ў Савет Міністраў з канкрэтнымі прапановамі.

«Свайго ўладу» дэпутаты наспрабавалі хача б у нечым дапамагчы гомельскім навуковым. Выканком раённага Саветаў прапанаваў на штогод выдзяліць ім у новых дамах не менш 20 кватэр і не менш 10 працэнтаў з ліку вызваляемых. Вызначана, што сярэдняя навуковая класа ў сяродніх агульнаадукацыйных школах павінна складаць 18 чалавек, і школы будуць існаваць з улікам фінансавання з агульнага навучнага. А за звышмаргавую колькасць навукаў будучы дэпутаты.

Усе жаданыя навушнікі, аздацца, дзяржаўны атрымаць зямельны дзялячкі пад вогорды ў неперадатны блізкасці ад горада. А калі

добрая задума будзе ажыццэўлена, то ішо і адзенне, абутак з маркы гарадскіх прадпрыемстваў і харчовыя тавары без гандлёвай націжкі — у лік планавых паставак.

Плануецца забяспечыць кампансцыю не менш паловы кошту дзяржаўнага сем'я навушніку ў іштэр-нах і на прыватных кватэ-рах. А ў недалёкай перспек-тыве дэпутаты педагогам, што адрадавалі ў Гомелі не менш 20 гадоў, прыта-ваць жыллі за кошт гарад-скага ці раённага бюджэ-ту.

Застаецца толькі спадзя-вацца, што раённы Саветы падтрымаюць сваіх гарад-скіх калег гэтак жа рашуча.

У. БАРЭЗІН.

БЫВАЙ, КОКАЮШІ ПРЫВІТАННЕ, ДЫЗЕНТЕРЫЯ!

МІНСК. Паводле слоў за-гадчыка проціпідэміялагі-чнага аддзялення гарадской санітарнай Святланы Кра-тавай, у сталіцы Беларусь па віруснаму гепатыту А, паратыфу, кокалюш, красну-се і іншых захворваннях адзначана зніжэнне захвор-вання на 20—60 працэнтаў. У той жа час спецыялістаў нацыянальнага рост вострых

страўнікава-інфекцыйных захворванняў. Так, за апошні час пасля іштэрадовага пера-паўнення адзначана адразу 14 выпадкаў дызентэрыі. ГардэСЦС вельмі непакоя-ва, прадукцы дзяржаўнага ган-длю, якія прадаюцца без ут-рымання санітарных норм, і імпартныя «прысмакі» камі-сійнага гандлю, што вельмі часта не маюць патрэбнага сертыфіката якасці.

харчавання, футравыя вы-рабы, адзенне і г. д. і вось група людзей, акой было да-ручана размяркоўваць гэтую дапамогу, заграбала сабе, сваім ролікам і звычаем усе-го лепшага. Але не прайшло. У справу ўмяшчаліся мілі-цыя. Аб падрабязнасцях мы паведамім.

ЗНОЎ ЛАСЫЯ НА КАЎБАСЫ

БРАГІН. Яшчэ не паспелі работнікі праваахоўных ор-ганаў вобласці да канца раскравіць крывавыя на-справы, звязаныя з прыса-вешчэннем часткі тунітарна-га дапамогі асобным работні-кам мясцовай бальніцы, як узбуджана новыя...

На гэты раз міласэрную акцыю правяла грамад-скасць Германіі, праславіўшы чарнобыльцам прадукцы

на аўтобусах

НА АЎТОБУСАХ

ЛЕПШ ЕЗДЗІЦЬ УНАЧЫ

СТОЛІН. 3 аўтавакзала Століна ў Брэст адправілі мыйкі аўтобусы. На першы по-гляд, у гэтых факіах няма ні-чога незвычайнага і сенса-цыйнага. Аднак цікавы бы-тыя, што аўтобусы ўпершы-ню за некалькі гадоў вый-шлі ў рай у абласным цен-тра аўтобусах. На думку кіра-ўніцтва аўтапарка, на на-чальных райсах будзе больш пасажыраў. Чалавек чыпер за адзін дзень вырашыць свае справы ў Брэсце ці ў Столі-не, а ноччу адлучыць у аўто-бусе. Міністэрству транс-парту Рэспублікі Беларусь унесены прапановы па ак-рышчэнні навінчых райсах та-каса на Мінск, Гродна, Го-мель.

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

Уштор у вельмігтон прыбыў прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Барыс Ельцын. Гэта першы афіцыйны дзяржаўны візіт у ЗША ў рангу прэзідэнта. «Джордж Буш жадае паспеху прэзідэнту Ельцыну і мы зробім усё, што ў нашых сілах, каб дапамагчы яму», — заявіў напярэдадні амерыканска-расійскай сустрэчы ў аярках высокапастаўлены прадстаўнік адміністрацыі. Паводле іштэмацікіх меркаванняў, сустрэча будзе мець гістарычны харак-тар, яна дэталічна замацаваць новыя ад-носіны партнёрства паміж ЗША і Расійскай Федэрацыяй.

Завялася, што выбухі на далёкаф-лохных вавенных базас Расіі навуачны-вайскоўцаў быць больш пільнымі і асы-роўнымі. Але дагэ: зноў прагучалі выбухі — на гэты раз на захадзе, на аб-яднаным складзе Балтыйскага флоту. Праўда, там былішлось без чалавечых ахвар.

У швейцарскім горадзе Базелі прад-стаўнікі цэнтральных банкаў шэрагу за-ходніх краін абмяркоўваюць фінансавыя праблемы рэспублікі былога Саюза ССР. У надрэзе прымаюць удзел банкіры Літ-вы, Латвіі і Эстоніі, чаканьня таксама прыбліжы прадстаўнікоў Расійскай Фе-дэрацыі.

Міжнародны конкурс на прадэ-кт «Беларуская гандлю»

Латвія адзначыла Дзень памяці ак-вар камуністэцкага тэрору. 52 гады на-зад — 14 чэрвеня 1940 года некалькі эша-лоны з тэсчымі людзей розных нацы-янальнасцей былі накіраваны адсюль у Сібір. Па ўсёй Латвіі прайшлі богаслу-жэнні.

Прэзідэнт ЗША Джордж Буш выка-заў задавальненне вынікам перамоў па-між дзяржаўным сакратаром ЗША Джэймсам Бейкерам і міністрам замеж-ных спраў Расіі Андрэем Козыравым, якія адбыліся ў Лондане. Як паведаміў «пасол Раіі ў Злучаных Штатах Уладзі-мір Лукін, у час візіту Ельцына ў ЗША чакаецца падпісанне 12—15 амерыканс-ка-расійскіх пагадненняў, у тым ліку і дагаво-раў аб далейшым сарававанні стратэ-гічных наступальных уздзеянняў.

Два апошніх заходніх заложнікі ў Літве — грамадзяне Германіі Хайрык Штубіт і Томас Кэмпнер будуць пе-рададзены прадстаўнікам ФРГ ў Дамаску. Як паведамілі ў інфармацыйны крыні-цы, усе пераходзілі на шляху вызвалення нямецкіх грамадзян ліквідацыя.

У Літве адменены савецкія капейкі. Кошт тавараў і паслуг акруглены. Ця-пер літоўцы будуць атрымліваць зароб-ковую плату, пенсіі, стэпенды і іншыя дапамогі выключна літоўскімі грошамі.

Як паведаміла агенства Асошыятэд Прэс, у 50-я гады ў паветранай прастор-цы Савецкага Саюза было збіта некалькі амерыканскіх самалётаў. Восем членаў экіпажаў іх былі заклочаны ў турні і лагеры СССР, а шчы членаў утрымлі-валіся ў псіхятрычных лячэбніцах. Та-ны факты прызнаў прэзідэнт Сяргей Барыс Ельцын у асабістым пісьме, якое да-стаўлена старшынні сенацкага камітэта на справы вавінапаможні і прапашых без звестак каманды ЗША.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

2. Звонак Алесь (Звонак Пятро Барысавіч). Светлашч. Кніга вершаў. Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

3. Мятліцкі Мікалай Міхай-лавіч. Палескі смутак. Кніга паэзіі. Вылучана Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па праб-лемах ліквідацыі выніку аварыі на ЧАЭС і радая Саюза пісьменнікаў Беларусі.

4. Грахоўскі Сяргей Іванавіч. Спавяданне. Аповесці і вершы. Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

5. Жук Алёксандр Аляксандр-авіч. Проклятыя любові. Апо-весці, аповяды. Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

6. Сёмуха Васіль Сяргеевіч. Пераклад з нямецкай мовы ра-мана Томаса Мана «Доктар Фаустус».

Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

НА ПРЭМІЮ ІМЯ КАСТУСЯ КАЛІНОЎСКАГА: Ермаловіч Мікалай Іванавіч. Старажытны Беларусь. Пала-цкі і новагарадскі перыяды. Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

ТВОРЫ ДЛЯ ДЗЯЦЦЯ І ЮНАЦТА

1. Пархута Яраслаў Сільве-стравіч. Зямля башкоў лашч. Падарожжа па родным краі. Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

2. Чарняўскі Мікалай Міка-лавіч. Аб чым яце крынічка. Вершы і казкі. Вылучана радая Саюза пісь-меннікаў Беларусі.

У ГАЛІНЕ ЖУРНАЛІСТЫКІ Уліцкевіч Аляксандр Леані-давіч. Іштэмаці (ныякомыс-ляцце). Вылучана сходам журналіс-таў выдавецтва «Беларусь» і падтрымана выканком Саю-за журналістаў Беларусі.

У ГАЛІНЕ МУЗЫКІ І КАНЦЭРТНА-ВЫКАНАЛЬНІКА ДЗЯЦЦАМ: Гарэлава Галіна Канстанці-наўна. У год сусветнага пажа-ру. Кантата. Прадстаўлена агульным сходам Саюза кампазітараў Бела-русі.

У ГАЛІНЕ ТЭАТРА, КІНО, ТЭЛЕВАЧАННЯ І РАДЫЁВІСЧАННЯ І. Спектакль «Тутэйшыя» па п'есе Яні Купалы ў паставоў-цы Беларускага дзяржаўна-га акадэмічнага тэатра імя Яні Купалы — рэжысёр-паставоў-чык Пінцік Мікалай Міка-лавіч, кампазітар Кур'я Уладзі-мір Мітрафанавіч, артысты: Кін-Каміні Уладзімір Таде-вушавіч і Манаеў Віктар Сярг-еевіч — выканаўчы ролі.

Прадстаўлены мастацкай ра-дэй тэатра імя Яні Купалы, падтрыманы калегіяй Міністэр-ства культуры Беларусі.

2. Документальныя кінафільм «Вяртанне Міхася Забойды-Суміцкага» (кінастудыя «Бела-русьфільм») — аўтары: сцэна-рыст Федарушэў Леагарад Ві-таўтавіч, Марчук Георгій Ва-сілевіч, Шчышка Іван Кіры-лавіч, рэжысёр Яніскі Рычард Зізіслававіч, апэратар Пятроў-скі Сяргей Уладзіміравіч.

Прадстаўлены прэзідэнтам праўлення Саюза музычных дзеячаў Беларусі.

3. Штатсэрыяльны мастацкі тэлефільм «Ілля перапелік» вы-творчасці кінастудыі «Бела-русьфільм» — рэжысёр-паставоў-чык Дабрылюбаў Ігар Мі-хайлавіч, аўтар сцэнарыя Чы-рылаў Іван Гаўрылавіч, апэра-тар-паставоўчык Руцько Аляк-сандр Феліксавіч, мастак-пас-тоўчык Маўчыўскі Алім, кампазітар Кандраўскі Уладзі-мір Пятровіч, гукааператар Га-лаўціч Уладзімір Пятровіч, артысты: Гарачы Эдуард Міка-лавіч, Белахвоські Валіянці-Сяргеевіч, Мархас Ташына Рыгораўна, Акружына Святла-

на Арцёмаўна, Шымаў Фёдар Іванавіч, Будалакоў Аляксей Іванавіч, Кармуцін Павел Ва-сілевіч, Дубашыні Павел Ілі-ілавіч — выканаўчы ролі.

Прадстаўлены наарад ра-ботнікаў бібліятэчных сістэм Ма-гілёўскай вобласці і абласной аб'яднанай бібліятэкай імя У. Леніна, падтрыманы мастацкім кіраўніцтвам Беларускага ака-дэмічнага тэатра імя Якуба Ко-ласа (Віцебск).

4. Шавялевіч Віктар Васілье-віч — рэжысёр Беларускага тэлебачання за стварэнне аў-тарскага цыкла дакументальна-публіцыстычных фільмаў «Да-вас, сучаснік мэх».

Вылучаны агульным сходам працоўнага калектыву галоў-най рэдакцыі па вытворчасці тэлефільмаў і калегіяй Дзяр-жаўнага камітэта Рэспублікі Беларусь па тэлебачанні і ра-дыёвешчанні.

У ГАЛІНЕ ВЫЯВЛЕНЧАГА МАСТАЦТВА

1. Агуновіч Эдуард Канстан-цінавіч — мастак, за распра-цоўку і стварэнне экспазіцыі музея Максіма Багдановіча ў Мінску і музея партызанскай славы ў г. п. Ушачы на Віцеб-скай.

Вылучаны калегіяй Міністэр-ства культуры Рэспублікі Бе-

ларусь і падтрыманы праўле-нем Беларускага фонду культу-ры.

2. Селяшчук Мікалай Міхай-лавіч — мастак, за серыю гра-фічных лістоў «Святы» («Калы-дзі», «Ужалеце», «Бер-ніца»), аўтабіяграфічныя пла-каты жыццёвых палатнаў і серыю жыццёвых карцін «Мая Бела-русь», ілюстрацыі да паэмы Якуба Коласа «Сымон-музыка», кнігі «Сказкі беларускіх пі-сателі».

Вылучаны прэзідэнтам праў-лення Саюза мастакоў Бела-русі.

Камітэт па Дзяржаўных прэ-міях Рэспублікі Беларусь у га-ліне літаратуры, мастацтва і архітэктуры просіць творчыя арганізацыі, установы культу-ры, аддзяленні Беларускага фонду культуры, шырокую гра-мадскасць заладзіць абмерка-ванне твораў і работ, прадстаў-леных на атрыманне Дзяржаў-ных прэміяў Беларусі.

Водгукі, матэрыялы абмерка-вання і асабістыя заўвагі про-сім даслаць да 1 лістапада 1992 г. па адрас камітэта: 220600, Мінск, вул. Фрунзе, 5, Дом латэрацыі, пакой 305. Тэлефон: 36-12-04 (з 14 да 18 га-дзін).

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Старшыня камітэта Ніл ГІЛЕВІЧ.

Ігар ЛУЧАНОК:

„Хай песня яднае людзей“

Прадстаўляць яго не трэба. Ігар Міхайлавіч добра вядомы як кампазітар і грамадскі дзеяч. Аб чым яму думаецца сёння, калі жыццё такое няпростое і імклівае, што хвалюе!

— Жыццё сапраўды складана. Але не безнадзейна. У некім сэнсе мне нават лгчы. Пам'ятаю, як некалі арганізаваў канцэрты, дзе галоўным было падтрымаць нейкага кампазітара ці паэта, даць ім хоць нейкі заробтак. Цяпер іншы падыход. Талент, сапраўднае мастацтва самі прабіваюць сабе дарогу, а той, хто не мае творчых здольнасцей, павінен арганізаваць гэта і знайсці свой занятак.

— Вы ўзначальваеце Саюз кампазітараў Беларусі. Аб чым клопатіцца старшыня?

— Імкунь, каб творчыя людзі мелі пэўную ўвагу да сябе. Вось, напрыклад, малодшы кампазітар Зміцер Еўтуховіч. Ён піша сучасныя песні, якія спяваюць выхаваныя яго сябрамі. Беларуская эстрада набірае моц дзякуючы менавіта такім кампазітарам. Судова, што яны сваёй працай павышаюць адбыццё нацыянальнага адраджэння, абуджаюць самасядомае беларускае. Але дзе жыве той жа Еўтуховіч? У інтэрв'ю, амаль дзесяць гадоў. Я ўжо не адну паперу напісаў. Няўжо ўнутры? Хачацца б, каб адпаведныя кіраўнікі эраўмелі б належнай падтрымкі людзей творчага складу не будзе і самай творчасці.

— Дарчы, не адзі раз бацьку чаргу да старшын Саюза кампазітараў Беларусі. Калі ж пісаць песні?

— Людзі ідуць са скаргамі, з просьбамі. І я не маю права адмовіць ім. А пра песні... Вядома, гэта нейкая тайна. Не ў тым сэнсе, што я нешта ўтойваю. Проста нехта нешта растлумачыць творчы прынцып. Нейкі скажучы песню ці верш зможа, думаецца, кожны чалавек. Напісаць так, каб твор прайшоў у сэрца, — гэтым іншым справа. Тут трэба душу ўключыць. Заважэцца, дастаць са свайго сэрца, сэрца, гутаркі з неардынарным суб'ектам. Аднойчы ў Берліне ўзрушыла мяне адна сустрэча. Многіх іх было там, але тая... Дырэктар Дома дружбы запісаў нешта. Той увайшоў у кабінет — ціхі, прыгнечаны. Разгаварыўся. Ён у чэрвені 1941-га паяваў на Бе-

ларусі, адыўся ў палон і пасля змагаўся з фашыстамі ў партызанскім атрадзе «Бальшавік». Гэта дакументальна пацверджана. Я яму: «Легендарны чалавек». Ён у адказ: «Каму цяпер гэта патрэбна?» Сэрца баліць з той сустрэчай...

— Вайна ў вайшай творчасці займае асобнае месца...

— Ціма, але памятаю жахі вайнага ліхалесця. «Памяць сэрца», «Хатынь», «Калі б каміні маглі гаварыць», «Герой Брэсцкай крэпасці», «Пісма з 45-га» — іх многа, песень пра вайну, пра тое, што яна ніколі не павіна паўтарыцца. Цэлыя кніжкі ёсць — «Без весткі прапаўшыя». Зноў сустрэча натхніла. Бабуля прайшла да мяне, муж загінуў на пачатку Вялікай Айчыннай. Дзесяцігоддзі такае яго жахліва, не верыць у смерць блізкага чалавека. Вось яна — высакроднае наша, прага да прыстойнага жыцця. Творчыя актыўныя накіраваны на прадукцыю ўзброенай сутнасці. Адна з іх — Масква — Брэст — Берлін. Галоўнае — з'явіцца людзей розных узростаў і схільнасцей, спрычы супрацоўніцтва народаў.

— Вы — заслужаны работнік культуры Польшчы, маеце два польскія медалы...

— Так, тут у мяне даўня і песня сувязь. Зараз быў у Беларусі на фестывалі, які прасякаўся беларускай песняй. У Польшчы жыве дзесяць 300 тысяч беларусаў. Узалежна іх у фестывалі польскай песні. Песня — душа народа. Песня не мае межаў. Думаем і пра свае песнінае фестывалі. Гэтым летам адзі з іх адбудзецца ў Віцебску. Плянуем правесці дзень беларускай песні, дзень — украінскай, дзень — расійскай, нават польскай зробім.

— Здаецца, у «Войску» бацьку сацыялізм маючы. Сутнасць такая, што кампазітар Лучанок любіць беларускую бульбу, а песні піша на рускамоўным тэксты.

— Успрымаў (смяецца) як нахвальбу. Такія абвінавачванні чуюць і раней. Але ж гэта абсурд. Я пішу песні з адной мэтай: каб яны служылі дабро незалежна ад нацыянальнасці. Аднолька і выхад на міжнарод-

Рэспублікі Беларусі, дзе ішла размова аб развіцці мастацкай творчасці ў армейскіх калектывах.

— Генерал-паўкоўнік Казлоўскі запэкачыў станам культуры ва Узброеных Сілах роднай Беларусі. Ён за тое, каб у бліжэйшым часе наладзіць творчыя сустрэчы дзеячаў мастацтва з армейскай моладдзю, каб супрацоўніцтва ўсталявалася ў розных накірунках — з паэтамі і пісьмёнікамі, мастакамі, кампазітарамі, спевакамі. Дарчы, Павел Паўлавіч нарадзіўся ў песнінным краі. Пружаншчына — радзіма Рыгора Раманавіча Шыры. А ён — сімвал беларускай народнай песні.

— Цяпер, калі ў нас ствараецца сваё армія, патрэбны ёй і свае беларускія песні.

— Безумоўна. Песня дапамагае будаваць і жыць. Няхай дапаможа і служыць Айчыне. Тут перад творчай інтэлектуальнай крывавяй шырока прастора для дзейнасці. З цягам часу, упэўнены, у салдацкім страй загучыць наша, беларуская песня.

— Ведаю, што Лучанок даўно сябрае з вайсковымі.

— Памятаю месца, дзе стаяла палатка, калі быў на афіцэрскіх зборах у гвардзейскай Рагачоўскай дывізіі пасля заканчэння кансерватарыі. Там і праймаў павагай да вайсковай службы. Колькі потым было сустрэч з салдатамі! Яны любілі і разумелі песню. Аднойчы адправіўся да маракі Паўночнага флоту. Адзі чыноўнік усе адгаворыў, маўляў, што ты будзеш рабіць, лепш за мяне. Пасяў. І не шмат. Салдат лічыць сёй-той, будучы, яму толькі аўтамат Калашнікава трымаў. Не аголен: у салдата душа вельмі чыстая. Трэба, каб у нас праводзіліся фестывалі армейскай песні. Каб яны ў кожнай вайсковай частцы сталі сапраўднымі святамі. У нас ёсць для гэтага добрыя песні, нешта ў архівах знойдзецца. Будучы і новыя творы.

— Аб чым марыце?

— Каб хутчэй аднавілася наша хатня. Тут не чакаць трэба, а працаваць усім. Рыхліць вазімы, граблі — хто на што здаты. Але не сязі, рабі нешта карыснае!

Гутарыў

Уладзімір РУДЗЕНКА.

На здымку: Ігар Лучанок і Уладзімір Рудзенка.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Кандыдат мастацтвазнаўства Яўген САХУТА з'яўляецца аўтарам кніжак «Народная разьба па дрэву», «Беларуская народная кераміка», «Беларускае народнае мастацкае кавальства», «Беларускае народнае мастацтва», «Беларускае мастацтва і мастацкія промыслы Беларусі», «Фарбы роднай зямлі». Выдадзены спецыяліст у галіне народнага мастацтва, даследчы і папулярны аўтар, ён абраны старшынёй Таварыства майстроў народнай творчасці. З ім гутарыць журналістка Таццяна АН-ТОНАВА.

— Нядаўна адбылася ўстаноўчая канферэнцыя па стварэнню таварыства, якое, як меркавалі, павіна ўнесці свой уклад у справу адраджэння традыцыйнага беларускага народнага мастацтва і промыслаў. Наколькі я ведаю, на ёй былі прадставлены розныя варыянты назвы таварыства. На якой вы спыніліся і чаму?

— Спачатку мы хацелі стварыць таварыства народных майстроў. Але калі зыходзіць з навуковага пункту гледжання, то народныя майстры — гэта канкрэтная катэгорыя людзей, якія абіраюцца на народныя традыцыі і працягаюць іх у сваёй творчасці. Такіх майстроў у нас цяпер няма, і на вялікі жаль, становіцца ўсё менш і менш. Калі абмежавацца толькі ім, то атрымаецца, што мы вельмі звужаем кола сваёй дзейнасці і вялікая група людзей, якая займаецца мастацкай творчасцю, але не адносіцца да народных майстроў, увогуле выпадае з поля зроку.

Хто ж яны, гэтыя людзі? Пад першае, гэта самадзейныя мастакі, моладзь, якая хоча працягнуць традыцыі, але ішчы вельмі няздольна адрывае сябе ў гэтых адносінах, яна проста аматары, якіх павіна было скіраваць у народную творчасць, самадзейныя ўмельцы. Карань, вялікае кола людзей з творчай жылкай, якія неспарадчы адносіны да народнага мастацтва не маюць, але з часам маглі б стаць народнымі майстрамі.

— І што практычна зроблена, каб сёння майстрам, скажам, у Ружані мог запісаць горан і пацаваць сваю працу? Як таварыства будзе дапамагаць яму?

— Людзі недасведчаныя думалі, што вось як толькі створыцца таварыства, каб назваўся ганчарны круг і закруціцца... А ўсё гэта далёка не так. Мы дасюль не можам працаваць гучную сістэму бюракратычных законаў. У Міністэрстве юстыцыі Беларусь да кожнага саюза прыдзіраюцца. У прыватнасці, адсутнічае слоў «добрычныя мэта» ў нашым Статуте дае падставу прыраўнаваць нашу арганізацыю да рэлігійнага культаваў. Таму, забягаючы трохі наперад, скажам: мы не зможам нічога лепшага прыдумаць, як сабрацца на неафіцыйную канферэнцыю і паколькі

Ці запалім горны, ці замесім гліну?

мы ставім тая ж самая задача, што і любіць творчы саюз, то будзем арганізоўваць у Саюз майстроў народнай творчасці. Гэты дасць нам магчымасць мець перавагу перад кааператарами, прыгнітаў майстроў і ўжо потым зняцца камеральнай дзейнасцю. Паралельна з усімі арганізацыйнымі справамі сёбе-тое робім. Да нас прайшлі болей за 50 майстроў, неўзабаве адбудзецца выстаўка іх твораў у Цэнтры фальклору ў Мінску — на «Белай дачы».

— Што будзеце рабіць далей?

— Галоўная задача такая: падтрымаць народных майстроў. Гэты гэтага хочам выступіць сваёсёбальнымі прадзвіжнікамі імямі імі і пакупнікімі. Сітуацыя такая, што майстры, якія нешта вырабляюць, часта не ведаюць, куды і як збыць сваю прадукцыю. А аматары мастацтва ў сваю чаргу не ведаюць, дзе набыць тая ці іншая рэч. Гэтай сітуацыяй, як вядома, з поспехам карыстаюцца шматлікія дзялі і кааператывы. Вялікая колькасць турыстаў з Захаду і проста аматараў, якія разумеюць, кашто-

насьць рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

нашых рукаворных вырабаў, кінуліся на Беларусь. У нас народнае мастацтва яшчэ жыве, у той час як на Захадзе яно амаль што зніклае пратэсціруючы з камені мінулага стагоддзя. Дзякуючы людзям, якія ў нас за бясспэку, творы народных майстроў, гандлююць ім за мяжой. Ні валюты, ні

ТЭЛЕБАЧАННЕ

16 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

14.55. «Дзе стрэлі».